

PROJEKT

*Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce.
E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia*

E³ efektywność, ekologia, ekonomia

ORGANIZATOR:

PROCESY
INWESTYCYJNE

PARTNERZY STRATEGICZNI:

Polska Grupa
Energetyczna

Towarowa Giełda Energii SA

Dalkia
Polska

Landis
Gyr+
manage energy better

INFOVIDE-MATRIX
ARCHITECTING ENTERPRISE INNOVATION

EMC²
where information lives

PARTNERZY WYDARZENIA:

VATTENFALL

CONSUS

21 października 2008r. w Domu Dziennikarza - Centrum Prasowym Foksal, przy ul. Foksal 3/5, w Warszawie, miała miejsce druga odsłona cyklu spotkań organizowanych w ramach Projektu *Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia*, dofinansowanego ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, pt. **„Dyrektywa IPPC – Klatka emisyjna”**. Spotkanie realizowało wymiar **Ekologia**, kontynuując tematykę Projektu i poszerzając ją o nowe wątki. Celem głównym Projektu *Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia*, którego część stanowiło seminarium „Dyrektywa IPPC – Klatka emisyjna” jest wsparcie polskich działań zmierzających do stworzenia takich narzędzi Trzeciego Pakietu Klimatyczno-Energetycznego, aby jego realizacja była zgodna z zasadami zrównoważonego rozwoju z jednej strony, a solidaryzmu europejskiego i sprawiedliwości społecznej z drugiej.

Maksymalizacja efektu ekologicznego w rzeczywistości społeczno – gospodarczej musi się odbywać w granicach dopuszczalnych obciążeń (kosztów) i społecznej akceptacji. Idealnej równowagi w rzeczywistości uzyskać nie można, lecz dążenie do niej jest racjonalnie uzasadnione. Innymi słowy, należy zbudować kompromis pomiędzy potrzebami ekonomii, ekologii i efektywności w gospodarce. To stanowi właśnie podstawowe zadanie Projektu – poszukiwanie równowagi pomiędzy różnymi wymiarami pakietu klimatycznego a funkcjonowaniem gospodarki.

Nadrzędnym celem Projektu *Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia* jest propagowanie zintegrowanej polityki zarządzania w polskiej gospodarce, która uwzględnia w swoich założeniach korzyści ekonomiczne wynikające z działań na rzecz ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania energią.

Gospodarka to zbiór naczyń połączonych. Dyrektywa IPPC to jedna z regulacji proponowanych przez Unię Europejską mających na celu zintegrowanie zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń powietrza, a także wody i gleby. Ideą jaka przyświeca temu porozumieniu jest kompleksowe działanie służące obniżeniu zanieczyszczenia unikając jednocześnie sytuacji, gdy zmniejszenie zanieczyszczenia płynącego z jednego źródła podwyższa zanieczyszczenie generowane przez inny czynnik. Choć postulaty Dyrektywy wydają się proste i oczywiste, wdrażanie jej w życie napotyka na wiele trudności – na ich temat dyskutowali zaproszeni goście.

Głos w dyskusji zabrali (w kolejności wystąpień):

- **Małgorzata Typko** – Zastępca Dyrektora Departamentu Instrumentów Środowiskowych, Ministerstwo Środowiska;
- **prof. Janusz Lewandowski** – Politechnika Warszawska;
- **prof. Krzysztof Żmijewski** – Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group;
- **Wiesław Jamiołkowski** – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Vattenfall Heat Poland S.A.;
- **Wojciech Lubiewa- Wieleżyński** – Prezes Zarządu, Polska Izba Przemysłu Chemicznego.;
- **Tomasz Wieczorek** – Prezes Zarządu, Polskie Towarzystwo Certyfikacji Energii.

Dyskusję otworzyła i moderowała Pani Marina Coey, Prezes Zarządu firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o. W spotkaniu wzięło udział około 80 osób.

CZĘŚĆ PREZENTACYJNA

Małgorzata Typko – Zastępca Dyrektora Departamentu Instrumentów Środowiskowych, Ministerstwo Środowiska

Pani Małgorzata Typko, Zastępca Dyrektora Departamentu Instrumentów Środowiskowych w Ministerstwie Środowiska, w swojej prezentacji zatytułowanej *Proces przekształcania dyrektywy IPPC – projekt nowej dyrektywy o emisjach przemysłowych*, przedstawiła historię wdrażania Dyrektywy IPPC, jej zakres i ocenę znaczenia dla Polski. Dyrektywa IPPC nakłada obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego, regulującego w sposób całościowy warunki (np. zasoby, emisje) korzystania ze środowiska oraz wdraża zasady prowadzenia procesu produkcyjnego, które są swego rodzaju licencją na prowadzenie działalności, zgodnie z wymogami BAT¹. Identyfikację i upowszechnianie BAT wspomagają dokumenty referencyjne BREF. Celem strategicznym dyrektywy jest osiągnięcie maksymalnej efektywności ekologicznej i zminimalizowanie oddziaływań potencjalnie uciążliwych instalacji. Chociaż Dyrektywa IPPC została uchwalona w 1996 roku nadal wiele krajów nie uporało się z jej wymaganiami. Stąd w roku 2006 rozpoczęto proces rewizji postanowień Dyrektywy, w wyniku którego powstał projekt zupełnie nowej

---

¹ Najlepsze dostępne techniki.

Dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych², mającej na celu ujednoczenie przepisów i usprawnienie systemu. Efektem ma być poprawa stanu środowiska naturalnego przez zmniejszenie emisji przemysłowych. Nowy projekt łączy w sobie i doprecyzowuje 7 aktualnie obowiązujących praw oraz wprowadza wiele przekształceń.

Główne modyfikacje to: nadanie większej rangi BREFom; wprowadzenie standardów emisyjnych opartych na BAT oraz rewizji standardów emisyjnych dla dużych obiektów spalania i instalacji do produkcji dwutlenku tytanu; określenie nowych wymagań dla LCP, spalania odpadów i dwutlenku tytanu; wprowadzenie obowiązku sporządzania raportu na temat stanu gleby i wód podziemnych (przez prowadzącego instalację); sprecyzowanie systemu kontroli; raportowanie w celu wykazywania zgodności z BAT; stymulowanie rozwoju technicznego i innowacyjności; objęcie Dyrektywą nowych sektorów. Nowa Dyrektywa ma przyczynić się do poprawy stanu środowiska, jakości życia i zdrowia ludności, zmniejszyć dotychczasowe koszty administracyjne i wpływać (w perspektywie długoterminowej) na konkurencyjność gospodarczą.

Polska podchodzi do projektu Dyrektywy IPPC dość krytycznie. Już sama koncepcja dyrektywy wydaje się nielogiczna, nieuzasadnione jest nadmierne skupianie się na ochronie powietrza. Wymagania są niemożliwe do spełnienia, a obciążenia administracyjne – nieuzasadnione. Dyrektywa zmniejsza elastyczność stosowania dokumentów referencyjnych BAT³ i generuje koszty, a przede wszystkim ogranicza suwerenność państw w podejmowaniu decyzji. Prace nad kształtem Dyrektywy nadal trwają.

prof. Janusz Lewandowski – Politechnika Warszawska

Prof. Janusz Lewandowski, Politechnika Warszawska, przedstawił prezentację pt. *Ocena wpływu wdrożenia nowej dyrektywy IPPC na możliwości zaspokojenia potrzeb Polski w zakresie ciepła i energii elektrycznej*, opartą na analizie wykonanej przez Uczelniane Centrum Badawcze Energetyki i Ochrony Środowiska na zlecenie Towarzystwa Gospodarczego Polskie Elektrownie. Przedstawił zmiany w Dyrektywie, które mogą mieć największy wpływ na sytuację wytwórców ciepła i energii, którymi są zmiana definicji źródła spalania dla istniejących instalacji⁴ oraz zaostrzenie standardów emisji dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu. Wprawdzie wdrożenie Dyrektywy ma nastąpić dopiero w roku

---

² 21.12.2007 KE przedstawiła projekt Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie emisji przemysłowych IPPC.

³ BREF.

⁴ Źródło = komin lub źródło = zakład

2016, ale nie wszystkie realizowane inwestycje pro-środowiskowe zostaną do tego czasu zakończone, więc nie uda się osiągnąć zakładanych w Dyrektywie norm. Dyrektywa wymaga dużych inwestycji w instalacje odpylające itp., co generuje ogromne koszty. Musimy zbudować bardzo dużą liczbę nowych instalacji, ale nie mamy wykonawców i szerokiego rynku usług. Ponadto w przypadku Polski, Dyrektywa podwaja liczbę instalacji, które trzeba trwale odstawić⁵. To z kolei może zagrozić bezpieczeństwu dostaw ciepła i energii elektrycznej. W tym zakresie wpływ Dyrektywy jest szczególnie widoczny. Polskie ciepłownictwo i energetyka niezależnie stale inwestują w infrastrukturę oraz modernizują instalacje. Aby proces modernizacji był wykonany efektywnie, a jego realizacja nie zagroziła bezpieczeństwu energetycznemu państwa inwestycje trzeba rozłożyć w czasie. Dodatkowo koszty nowych inwestycji są bardzo wysokie, a to z kolei wpłynie wprost proporcjonalnie na wzrost cen energii elektrycznej i ciepła. Z tego powodu postulowane przesunięcie terminu wprowadzenia Dyrektywy z roku 2016 na rok 2020, a optymalnie - 2025, ponieważ pozwoliłoby to na duże oszczędności, a przede wszystkim nie uderzyłoby w tak drastyczny sposób w polską gospodarkę. Każde odłożenie w czasie terminu wdrożenia Dyrektywy może być dla Polski niezwykle istotne, ponieważ przyspieszenie wdrożenia zapisów Dyrektywy IPPC może doprowadzić polskich wytwórców ciepła i energii elektrycznej do ograniczenia możliwości produkcyjnych oraz podwyższenia wartości kosztów. Proces negocjacji kształtu Dyrektywy pokazuje jak niezbędne staje się opracowanie planu przebudowy strategii polskiej energetyki i dostosowania go do standardów europejskich.

**prof. Krzysztof Żmijewski – Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej
Energetyki, Koordynator Green Effort Group**

Pan Prof. Krzysztof Żmijewski, Przewodniczący Społecznej Rady Konsultacyjnej Energetyki, Koordynator Green Effort Group przedstawił prezentację przygotowaną na przesłuchanie w Izbie Lordów, dotyczące zmian w procesie wdrożenia nowej dyrektywy EU-ETS. Prezentacja miała na celu pokazanie negatywnych skutków nowej Dyrektywy EU-ETS, jako części Pakietu Energetyczno- Klimatycznego, na gospodarki poszczególnych państw członkowskich oraz wskazanie możliwych metod walki o modyfikację zapisów prawnych. Pan Prof. Krzysztof Żmijewski zgodził się z twierdzeniem, że globalne ocieplenie jest faktem oczywistym i należy mu przeciwdziałać na wszelkie możliwe sposoby. Zмага się z nim również Polska, jednak nie może w zamian pozwolić na pogrążenie w recesji własnej ekonomii, spowodowane standaryzacją zapisów prawnych wydawanych w Unii Europejskiej. Polski rząd, a także

---

⁵ Co mogłoby zostać rozłożone w czasie.

przemysł i energetyka szacują, że wprowadzenie dyrektywy EU-ETS w obecnym kształcie może bardzo negatywnie wpłynąć na polską gospodarkę. Z tego powodu powołano do życia inicjatywę nazwaną *Green Effort Group*, która prowadzi działania na rzecz modyfikacji systemu aukcyjnego. Zdaniem członków *Green Effort Group* i związanych z nią ekspertów, nowa dyrektywa EU-ETS powinna spełniać następujące warunki: wprowadzenie regulacji cen uprawnień do emisji CO₂; wprowadzenie proporcjonalnego przydziału uprawnień; wprowadzenie syndykatów aukcyjnych [auction rings] dla grup krajów o podobnych poziomach wykorzystania węgla oraz ich stopniowe łączenie w europejski system otwartych aukcji; stopniowe wprowadzenie europejskiego systemu otwartych aukcji dla sektora energetycznego (w sposób podobny jak w przemyśle). Prezentacja przedstawiała powyższe kwestie w formie odpowiedzi na pytania skierowane do polskiego rządu przez członków Izby Lordów. Pytania były bardzo szczegółowe, a dotyczyły stosunku do dyrektywy EU-ETS, prognozowanego wzrostu cen energii, tzw. windfall profit, wykorzystania środków z aukcji, energy-mix, szacunków cenowych itd. Działania polskiego rządu i działania *Green Effort Group* pokazują, że Polska potrafi i może aktywnie walczyć o zmianę niekorzystnych dla niej zapisów dyrektyw unijnych. Moglibyśmy również aktywnie lobbować na rzecz modyfikacji zapisów Dyrektywy IPPC.

**Wiesław Jamiołkowski – Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska,
Vattenfall Heat Poland S.A.**

Pan Wiesław Jamiołkowski, Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Vattenfall Heat Poland S.A. omówił *Nowelizację Dyrektywy o Zintegrowanym Zapobieganiu Zanieczyszczeniom (IPPC) – wyzwania dla elektrociepłowni*. Pan Wiesław Jamiołkowski stwierdził, że proces wdrażania Dyrektywy nie przebiega równomiernie w poszczególnych krajach, a jej zapisy generują wiele problemów. Programy redukcji emisji pyłów i gazów (m.in. SO₂, NO_x) do atmosfery były opracowywane już dawno. Ustalenia z KIOTO oraz Pakiet Energetyczno- Klimatyczny nie ułatwią inwestycji, ponieważ ich wdrożenie powoduje wzrost niepewności dla inwestorów i prowadzonych inwestycji. Dyrektywa IPPC ma na celu poprawę jakości powietrza, jednak trzeba wziąć pod uwagę, że w przypadku Polski jej zapisy mogą doprowadzić do likwidacji ogromnej liczby struktur ciepłowniczych, a emisje można ograniczać również poprzez modernizację istniejących instalacji. Wiek parku wytwórczego jest w Polsce w większości przypadków dość zaawansowany i konieczna jest jego restrukturyzacja. Jednakże zapisy Dyrektywy zanadto kumulują proces restrukturyzacji w czasie i nadają mu zbyt duże tempo. Zmiany zapisane w Dyrektywie są niezwykle istotne (w zakresie ograniczania emisji, odsiarczania, odazotowania), ale trzeba je wprowadzać w życie w sposób sprawny

ekonomicznie oraz akceptowalny społecznie. Problemem staje się także zaproponowana przez Dyrektywę definicja źródła, która niweluje różnice pomiędzy źródłami podstawowymi i szczytowymi oraz stawia im podobne wymagania. Dodatkowo mamy ograniczony rynek firm wykonawczych, które mogłyby przeprowadzić modernizację istniejących instalacji. Wdrożenie Dyrektywy mogłoby także naruszyć płynność finansową firm. Pojawia się również problem rentowności przedsiębiorstw energetycznych (rynek ciepła jest regulowany), wzrostu cen i konkurencyjności. Wymagania zapisane w Dyrektywie przewidują konieczność uzyskania licencji na funkcjonowanie, raportowania etc. Pojawia się realne zagrożenie, że nie wszystkie firmy zdążą do 2016 roku przygotować się na proponowane zmiany. Skala wyzwań wydaje się zbyt duża. Rok 2016 jest zupełnie nierealny dla polskich firm. Bardziej racjonalny wydaje się przedział 2020 – 2025.

Wojciech Lubiewa- Wieleżyński – Prezes Zarządu, Polska Izba Przemysłu Chemicznego

Część prezentacyjną podsumował **Prezes Zarządu Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego, Pan Wojciech Lubiewa- Wieleżyński** w wystąpieniu pt. *IPPC – klatka emisyjna*. Pan Lubiewa- Wieleżyński potwierdził, że dla gospodarki, ochrony środowiska oraz społeczeństwa najważniejszy jest zrównoważony rozwój, o czym niekiedy zapominają tworzący regulacje. Nowe regulacje nie byłyby tak bolesne, gdyby były wprowadzane równoległe na całym świecie. Musimy wspólnie walczyć o zmiany. Bardzo duże, a wręcz ogromne, są koszty wprowadzanych zmian prawnych – również dla przemysłu chemicznego. Obecna nowelizacja Dyrektywy IPPC to w rzeczywistości ujednoczenie kilku aktów prawnych. Prace nad rewizją dyrektywy rozpoczęto zbyt wcześnie, nie dokonując wcześniej rzetelnego podsumowania. Np. zdaniem Pana Prezesa BREFy powinny zachować charakter wytycznych i nie powinno im się nadawać charakteru aktu prawnego, rewidowanego co 6 lat⁶. Koszty wdrożenia Dyrektywy będą ogromne m.in. w przemyśle nawozowym i w produkcji kwasu azotowego. Komisja Europejska wyznaczyła niemożliwe do osiągnięcia wskaźniki, które powodują, że polepszenie istniejących instalacji staje się wręcz niemożliwie, a konieczna jest budowa nowych instalacji. Konieczne jest działanie na rzecz utrzymania przez Dyrektywę IPPC elastycznego podejścia, ze względu na zróżnicowane problemy państw członkowskich⁷, które powinny mieć pozostawione prawo decydowania o poziomach emisji. Z zakresu Dyrektywy powinny być również wyłączone gazy cieplarniane, którymi już zajmuje się

---

⁶ Może to ograniczyć innowacyjność.

⁷ Podobnie jak w przypadku procesu wdrażania dyrektywy EU-ETS.

dyrektywa EU-ETS. Dodatkowo konieczne jest wzmocnienie działań na etapie uzgodnień projektu, zarówno na poziomie rządowym, jak i organizacji przemysłowych. Powinniśmy działać wspólnie na różnych szczeblach.

Tomasz Wieczorek – Prezes Zarządu, Polskie Towarzystwo Certyfikacji Energii

Pan Tomasz Wieczorek, Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Certyfikacji Energii w przygotowanym na seminarium wystąpieniu zatytułowanym „Jak Dyrektywa IPPC może wpłynąć na wzrost efektywności w polskiej gospodarce?” przedstawiał uczestnikom spotkania możliwości wykorzystania zapisów Dyrektywy w poszczególnych sektorach polskiej gospodarki. Po przedstawieniu założeń Dyrektywy, Pan Prezes Tomasz Wieczorek zauważył, że efektywność może być osiągana na różny sposób i nawet przepisy, wydające się na początku niekorzystnymi, można wykorzystać w bardzo skuteczny i efektywny sposób. Modyfikacja Dyrektywy IPPC mogłaby mieć szczególne znaczenie dla modernizacji istniejących i dla rozwoju nowych instalacji, niezwykle potrzebnych, szczególnie w polskim sektorowi energetycznemu i ciepłowniczym. Sprawnie poprowadzone inwestycje mogą przyczynić się do znaczącej poprawy efektywności.

DYSKUSJA

Głos w dyskusji zabrali:

- prof. Janusz Lewandowski – Politechnika Warszawska,
- Wanda Barc – PSE-Operator S.A.,
- Małgorzata Typko – Ministerstwo Środowiska,
- Wladimir Blinkow – Nizawisimaja Gazeta (Rosja), Nowaja Polska (Polska),
- Marina Coey – Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o..

Uczestnicy seminarium zwrócili uwagę na następujące kwestie:

- Polscy euro deputowani nie są wystarczająco aktywni i nie podejmują skutecznych działań na rzecz zmian dyrektyw proponowanych przez Komisję Europejską;

- Poprawki i zmiany dotyczące Dyrektywy IPPC w swoich założeniach zmierzają do uproszczenia i ograniczenia kontroli, ale standardy emisyjne ulegają ogromnemu zaostrzeniu;
- Artykuły Dyrektywy IPPC są obecnie omawiane szczegółowo przez Radę Europejską. W pracach grup roboczych pojawiają się rozbieżności w propozycjach Parlamentu Europejskiego i poszczególnych państw członkowskich – nasze uwagi popierane są przez kilkanaście państw członkowskich;
- Zmniejszenie ilości emisji gazów w skali Europy jest minimalne w skali światowej, więc może lepszym rozwiązaniem byłaby walka nie z żywiołem, a jego skutkami i wesprzeć finansowo działania państw tzw. trzeciego świata?;
- Nie można ograniczać emisji poprzez przeniesienie produkcji w inne rejony świata;
- Musimy przedsięwziąć działania zmierzające do zmniejszenia skutków ocieplenia klimatu, ponieważ mogą być one dla człowieka niezwykle drastyczne.

Wszystkie prezentacje i dyskusja podsumowująca zostały sfilmowane. Prezentacje i nagranie z debaty umieszczone są na stronie internetowej firmy Procesy Inwestycyjne Sp. z o.o., www.proinwestycje.pl. Nagranie oraz poszczególne prezentacje można ściągnąć z sieci nieodpłatnie, dzięki czemu poruszana tematyka może dotrzeć do bardzo szerokiej grupy odbiorców.

Seminarium zostało dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach Projektu *Wymiary zrównoważonego rozwoju w gospodarce. E³ – Efektywność, Ekologia, Ekonomia*.